

GÖRGÜ ERKÂNI

“DERGÂHTA B RL K”

ÇALI MALARINDA OLU TURULAN
ERKÂNLARIMIZI NCELEME VE DERLEME
KOM SYONLARINCA HAZIRLANMI TIR.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan Serçe me Yayınları'nın ve yazarının izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt Sistemi ile ço altılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

GÖRGÜ ERKÂNI

Hünkâr Hacı Bekta Veli Vakfı

Erkânları nceleme ve Derleme Komisyonu

Birinci Basım – stanbul, ubat 2016

ISBN: 978-605-83679-0-6

SERÇE ME

YAYINLARI

Hünkâr Basım, Yayıncılık, Da ıtım,
Organizasyon, Tic. A

Molla Güranî Mah. Millet Cad. No:84
Karagül Merkezi, Kat: 4 D: 413 (225)
34093 FAT H – stanbul

Tel/Faks: +90.(0)212.521 22 10
E-posta: hunkaryayin@gmail.com

Baskı-Cilt: Sonsuz Matbaa Kâ ıt Mücellit
Hizm. San. ve Tic. Ltd. ti
Davutpa a Cad. Yılanlı Ayazma Sok., No: 8/G
Zeytinburnu / stanbul

Sertifika No: 28487

Tel: 0212.674 85 28 Faks: 0212.674 85 29

çindekiiler Tablosu

ÖNSÖZ	4
G R	7
Rızalık Alma/Gönül Birleme	8
<i>Hizmetlere Ba lama</i>	11
<i>Süpürgeci/Farra Hizmeti</i>	11
<i>Tezekâr/ briktar Hizmeti</i>	13
<i>Delil/Çera Hizmeti</i>	14
<i>Kurban Hizmeti:</i>	19
GÖRGÜ ERKÂNI	24
<i>Miraçlama</i>	37
<i>Sakka Hizmeti</i>	47
<i>Lokma Hizmeti</i>	49
<i>Süpürge Hizmeti</i>	52
<i>Çera Sırlama</i>	53
<i>Görgü Erkânının Mühürlenmesi</i>	55
<i>Dem/Dolu Hizmeti</i>	56
<i>Cemde On ki Hizmet Sahiplerinin Görevleri</i>	65
<i>Yol Diliyle (Sözlük)</i>	66

ÖNSÖZ

Alevi-Bekta i toplumunun inançsal birli ini sa lamak, inanç alanında tarihin birikimiyle toplumumuzun önüne yı ılmı mü küllere çözümler üretmek amacıyla, adına **“Dergâh’ta Birlik”** dedi imiz bir yola koyulduk.

27 Aralık 2010 tarihinden ba layarak Anadolu’da ve Avrupa’da kırkı a kın muhabbet erkânı içinde *“Dergâh’ta Birlik”* toplantıları yaptık. Bu toplantılara katılan canlar, ayrıca demokratik örgütlerimizin yöneticileri, Dedeler, Analar, Babalar ve Zakirler kendi dü üncelerini ve gördükleri mü külleri dile getirdiler.

Dergâh’ ta Birlik

Bu çalı ma sonunda 10–11 Eylül 2011 tarihinde Hacı-bekta ’ta geni katılımlı bir toplantı yapıldı. Toplantıya ocaklarımızın temsilcileri, Dedeler, Analar, Babalar ve Zakirlerin yanı sıra demokratik örgütlerimizin genel merkez, federasyon ve konfederasyon yöneticileri, ba ımsız kurumlarımızın temsilcileri davet edildi. Bu toplantıya katılan tüm canlar mü küllerimizin nasıl çözülece i konusundaki önerilerini dile getirdiler.

Toplantıda yapılan tespit ve öneriler temelinde *“Dergâh’ta Birlik”* yolunda çalı malarımızı derinle tirmek için yapılması gereken i ler üzerine bir dizi tavsiye kararları alındı.

Alınan bu tavsiye kararlarını hayata geçirmek üzere adımlar atılmaya ba landı. Tarihteki ismiyle *“Hünkâr*

Hacı Bekta Veli Vakfı'nın kurulu u tamamlandı ve 4 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete' de yayımlanarak ilan edildi. Yasalar gere i hiçbir ticari i le u ra masına izin verilmeyen vakfın, çalı malarını sürdürebilmesi için vakıf içinde gereken iktisadi i letme kuruldu. Bu iktisadi i letmeyle sürekli yayınıımız *Serçe me Dergisi* ve kitaplar yayımlanmaya ba landı.

Erkânlarımızı Özümüze Uygun Hale Getirmek

Tavsiye kararlarının en önemlilerinden biri de erkânlarımızın uygulamalarındaki bozulmaların giderilmesi için çalı malar yapılmasıydı.

Toplantının ardından erkânlarımızın gözden geçirilmesi için çalı malar ba latıldı. Yüzyıllardır yol ulularımıza yapılan baskı, kıyım ve sürgünler; dergâhlarımıza uygulanan yasaklar; Alevi-Bekta i toplumuna yönelen katliamlar ve Yolumuzu devletin slam anlayı ına teslim olmaya te vik ve zorlama giri imleri, Alevi-Bekta i toplumu üzerinde sınırlı da olsa bir etki yapmı tır. Toplumumuzun bazı kesimleri sindirilmı , yol süre imiz, erkânlarımız bozulmu , batınî de erlerimiz yerine zahirî ibadet biçimleri geçmeye ba lamı tır.

Her biri birer e itim kurumu olan dergâh ve ocakların çalı malarının kesintiye u raması ve zorla ması kar ısında topluluklarımız, var olan birli in daha da bozulmaması için “Yol bir, süre k bin bir” anlayı ıyla hareket etmek zorunda kalmı tır. Her yöre ve bölge atadan ne gördüyse erkânı, yolu öyle sürdürmeye çabaladı tır.

Ya anılan hızlı göç süreci ile birlikte dayatılan resmi din ve ibadet anlayışı do rultusunda yürütülen e itim, erkânlardaki bozulmaları hızlandırmı tır.

Bugün bazı cemlerimiz, baskın inancın etkisi altında kalarak yolumuzda yeri olmayan biçimlerde yapılmaktadır. Böyle cemlerde dedeler, babalar, analar gülbenkler yerine vaizler gibi dualar okumaktadır. Bu nedenle erkânlarımızı özümüze uygun hale getirmek, inanç birli imizi güçlendirmek ve gönüllerimizi birlemek yol için yapılabilecek en önemli çalı madır.

A k-1 muhabbetlerimizle!

Safa Ulusoy

Veliyettin Hürrem Ulusoy

Hacı Bekta Veli Dergâhu Postni ini

Hacı Bekta Veli Dergâhu Postni ini

G R

Alevilikte Görgü; ikrar vermi , nasip almı ve musahip olmu canlar yılda bir kez görgüden geçerler. Bu verdikleri ikrarın, aldıkları nasibin, yürüttükleri musahip karde li inin, yıllık sorgulanması anlamına gelir.

krarına ba lı nasip almı , musahip tutmu tüm canların manevi anlamda yunmayı, arınmayı simgeleyen, yılda bir kez bu görgüden geçmeleri esastır.

Hazırlık

Cem yapılacak mekânın gönüllü canlar tarafından temizlik ve düzeni sa lanır.

Tüm hazırlıkların tamamlanmasından sonra canlar cemevine girerken **“Hü!”** diyerek önce e i e, sonra Post’a¹, ardından da meydana ya da bir kez meydana **“Cümle Cem Erenlerinin A kı Niyazı!”** deyip niyaz ederek yerlerine geçerler.

Lokma ile gelen canlar; Post önünde dara dururlar, gülbenglerini alır, lokmalarını lokmacıya teslim edip, yerlerine geçerler.

¹**Post:** Hünkâr Hacı Bekta Veli’ye ait olan ve onun makamını cemde temsil eden Dede/Baba/Ana’yı i aret etmektedir.

Canların yönü, Dede/Baba/Ana'dan tarafa gelmek üzere cemel cemale, kadın erkek karı ık olarak ve e ler yan yana oturmalıdırlar. Kadınların ba larının ba lattırılarak, erkeklerden ayrı oturtulmaları erkâna uygun de ildir. Bütün canlar; günlük, temiz kıyafetleri ile ceme katılabilirler.

Rızalık Alma/Gönül Birleme

Görgü Erkânı'na ba larken; Dede/Baba/Ana, canlara cemin i leyi i ile ilgili açıklamalarda bulunur. Bu açıklamalardan sonra:

Dede/Baba/Ana:

“Erenler, Canlar!

Hizmetlere ba lamadan önce gönüllerimizi birlememiz lazım. Birbiriyle küskün, dargın olan, ya da istekli olan varsa meydana gelsin.

Yediden yetmi e cümle cem erenleri birbirimizden ho nut ve razı mıyız?” diye üç kez sorar.

E er küskün, dargın ya da istekli olan canlar varsa sırayla yerinden kalkıp meydana gelir, niyaz eder ve darda durarak mü külünü, iste ini dile getirir. Bu arada ikâyet edilen canlar, Dede/Baba/Ana, Rehber ya da Gözcü tarafından meydana ça rılır, onlar da niyaz edip dara dururlar.

Cemde bulunan di er canlar “*Edep-Erkân*” olur. Dardakiler ayrı ayrı dinlenir. Dede/Baba/Ana erkânda oturan canlarla birlikte mü külleri halleder.

Mü küller hallolup gönüller birlendikten sonra, dardan bo inilemeyece inden; ya cem erenlerinin verece i bir sitem ya da gönüllerine bırakılarak bir lokma vermeye dardaki canlar rızalık gösterirler.

Dede/Baba/Ana: (dardaki canlara gülbenk verir)

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hak erenler durdu unuz dardan, gördü ünüz
didardan mahrum eylemeye.
Korktu unuza u ratmaya,
Birlik ve beraberli inizi daim eyleye.
Eksiklikleri tamama yaza.
Dil bizden nefes; Pimiz Hünkâr Hacı Bekta
Veli'den ola. Gerçe e Hü!” der ve dardakiler meydana niyaz eder, yerlerine geçerler.

Dede/Baba/Ana:

“Canlar! Birbirimizden ho nut ve razı mıyız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/Baba/Ana:

“Birbirimizden ho nut ve razı mıyız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/Baba/Ana:

“Birbirimizden ho nut ve razı mıyız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/Baba/Ana:

“Hak erenler de cümlemizden razı olsun, a ı a an dervi e ni an” der.

Bütün canlar sa ında ve solundakilerle niyazla ır lar. Canlar birbirlerinin omzuna niyaz edebildikleri gibi, elini gö süne götürüp, ardından ba ya da i a ret parma ını duda ına de dirmek suretiyle de ni yaz ederler. Bu niyazla ma canların gönül birli i nin ifadesidir.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

“Hak bu dirlikten, bu birlikten cümlemizi ayırmaya, birli imiz daim ola!

Dil bizde; nefes Pir'den ola! Gerçe e Hü!”

“Erenler, canlar gönüllerimiz birlendi. Hizmet sahipleri hizmetlerini yürütsün!” der.

Hizmetlere Ba lama

“*Yol Bir Sürek Bin Bir*” anlayı na ba lı olarak, On ki Hizmetlerin sıralaması ve uygulaması bölgelere ve ocaklara göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durumda erkânlarımızın özüne sadık kalınarak yerel uygulamaların gerçekte tirilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Süpürgeci/Farra Hizmeti

Hizmet sahibi koltu una aldı ı süpürgeyle meydana gelir. “**Hü!**” der, e ilir; meydandaki serili halı, kilim ya da Dede/Ana/Baba’nın oturdu u postun ucunu kaldırıp altına do ru “**Sırrı sır edenin demine Hü!**” diyerek üç defa süpürür. Dara durur, bir eli a a ıda yere de ebilecek ekilde, di er eliyle de süpürgeyi üç defa; “**Hak Muhammed ya Ali!**” diye avuç içine do ru süpürdükten sonra süpürgeyi koltu una alır tekrar dara durur. “**Hü!**” diyerek a a ıdaki tercümanı okur:

“Destur-u Pir... ”

Pirimiz; ol Hünkâr Hacı Bekta ’tır.

Üstazımız; Kırklar Meydanı’nda Seyyid-i Farra ’tır.

Muhammed’in gül cemaline,

Hasan’la Hüseyin’in kemaline,

Aliyye’l Murtaza’nın yoluna,

Allah Eyvallah, Hü!

Tüm canlar:

“Hü!” derler.

E er bu hizmeti üç bacı yapıyorsa, yine aynı ekilde **“Hü!”** diye meydana gelip sırayla her biri birer defa süpürürken **“Hak Muhammed ya Ali!”** dedikten sonra,

“Destur-u Pir...”

**Biz üç bacıyız, Güruh-u Naci’yiz,
Kırklar Meydanı’nda süpürgeciyiz!
Pâk olsun meydan,
Kör olsun Yezid-ü Mervan,
Gele eri e, Mehdi Sahib-i Zaman!
Nefes pirdedir... Hü!**

Dede/Baba/Ana:

**“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Seyyid-i Farra Pirimiz’in himmeti ve safa
nazarları üzerimizde hazır ve nazır ola.
Hizmetler kabul, muratlar hâsıl ola.
Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Pirimiz, üstazımız
Hünkâr Hacı Bekta Veli.
Gerçe e Hü!”**

Süpürgeci, hizmetini yapanlar Dede/Baba/Ana’nın gülbenginden sonra meydana niyaz eder yerlerine geçerler.

Tezekâr/ briktar Hizmeti

ki can, su dolu sürahi (ibrik), le en ve havlu ile meydana gelirler. **“Hü!”** diyerek meydana e ilip kar ılıklı diz çökerler. Birbirlerinin ellerine üç defa, **“Hak Muhammed ya Ali!”** diyerek su döker ve havluyu birbirlerinin eline tutarak kurularlar. Sonra kendilerine en yakın candan ya da Dede/Baba/Ana’dan ba layarak, üç canın ya da ilk halkadaki canların ellerine su döker ve havlu tutarlar. En son cana su dökülürken **“Cem birli ine!”** denilerek bütün canların bu hizmetten nasiplenmesi sa lanır. Hizmet sahipleri dara durup u tercümanı okurlar:

“Destur-u Pir...”

“Arifler Hem Arı, Hem Arıtıdır.”

Bu suyla yunduk arındık olduk pak

Cümlemize güzellikler versin Hak

Kırklar Meydanı’nda erler katında

Pirimiz ustazımız Selman-ı Pâk,

Allah Eyvallah, Hü!

Tüm Canlar:

“Hü!”

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

Salman-ı Pak Pirimiz’in himmet ve safa

nazarları üzerimizde hazır ve nazır ola.

*Gelmi eri mi göz gönül katmı ola.
Hizmetler kabul, muratlar hâsıl ola.
Dil bizden, nefes; Hümkâr Hacı Bekta
Veli'den ola. Gerçe e Hü!*

Gülbenginden sonra hizmet sahipleri meydana niyaz eder, yerlerine geçerler.

Delil/Çera Hizmeti

Çera ı uyaracak hizmet sahibi meydana gelir.

Gözcü:

“Marifete Hü” der ve canlar edep-erkân olurlar.

Bazı yörelerimizde bacılar Fatıma Ana Darı'na durur, bazı yörelerde canlar edep-erkân oturur, kimi yörelerimizde ise tüm canlar çera için dara dururlar. Çera cı, çera ı meydana koyar. *“Hak Muhammed ya Ali!”* diyerek sa , sol ve önüne niyaz eder ve edep-erkân oturur.

Çera cı:

“Destur-u Pir...”

“ limden Gidilmeyen Yolun Sonu Karanlıktır.”

“Dü ünçe Karanlı ına I ık Tutanlara Ne Mutlu”

*“Çera -ı ru en, fahr-i dervi an,
Himmet-i pirân, Pir-i Horasan,
Gerçek erenlerin demine, devranına Hü!”*

“Hak Muhammed Ali!” birli ini temsilen **“Hak Muhammed ya Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!”** diyerek tek çera uyandırılır.

E er üçlü olarak uyandırılıyor ise;

İkinde:

“Ya Hak!”

kincisinde:

“Ya Muhammed!”

Üçüncüsünde:

“Ya Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!”
diyerek uyandırılır.

Sonrasında; **“Ya Hak, ya Muhammed, ya Ali! Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!”** diyerek çera-
ın soluna, sa ına ve önüne niyaz eder. Aya a
kalkıp dara durur u düvazı okur:

*Çün çera ı uyandırdık ol Hüda'nın a kına
Seyyid-i kevneyn Muhammed Mustafa'nın a kına*

*Saki-i Kevser Aliyye'l Mürteza'nın a kına
Hem Hatice Fâtima Hayrünnisa'nın a kına*

*ah Hasan Hulki Rıza ah Hüseyin-i Kerbelâ
Ol mam-ı Etkiyâ Zeynel Aba'nın a kına*

*Hem Muhammed Bakır ol kim Nesl-i pâk-i Mürteza
Ol imam Cafer-i Sâdik Rehnüma'nın a kına*

*mam-ı Musa-i Kazım ser firaz-ı ehl-i Hak
Hem mam-ı Ali Rıza Esfiya'nın a kına*

*ah Taki ve Ba Naki hem Hasanü'l askeri
Ol Muhammed Mehdi-i Sahip Liva'nın a kına*

*Pirimiz Hünkârımız Bekta Veli'nin a kına
Ha re-dek yanan yakılan â ıkanın a kına*

“Allah Eyvallah, Hü!”

Canlar:

“Hü!” der.

Dede/Baba/Ana:

**“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah”
Ak amlar hayrola, hayırlar fethola, erler
defola!**

nkârlar mat, canlar abat ola!

Meydan aydın, gönüller ad ola!

**Cabir Ensar Pirimiz'in hüsn-ü himmeti ve safa
nazarları üzerimizde ola!**

Gelmi eri mi göz gönül katmı ola!

Hak erenler cemi cümlemize birlik, dirlik vere!

Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı

Bekta Veli,

Gerçek erenlerin demine Hü!”

Zakir: (Bu gülbengle birlikte zakir, üç düvaz okur)

*Hata ettim Hüda yaktı delili
Muhammed Mustafa yaktı delili*

*Ol Ali Aba'dan Haydar-ı Kerrâr
Aliyyel Murtaza yaktı delili*

*Hatice tül Kübra Fatıma Zehra
Ol Hayr-ü Nisa yaktı delili*

*Hasan'ın a kına girdim meydana
Hüseyn'i Kerbela yaktı delili*

*mam Zeynel, mam Bakır-ı Cafer
Kazım Musa Rıza yaktı delili*

*Muhammed Taki'den hem Ali Naki
Hasanü'l Askeri yaktı delili*

*Muhammed Mehdi-i sahib-i zaman
E i inde ayet yaktı delili*

*Bilirim günahım hadden a ıptır
Hünkâr-ı Evliya yaktı delili*

*On ki mamlardan bu nur **Hatayi**
ir-i Yezdan Ali yaktı delili"*

*

*Ali'm Hasan Hüseyin Zeynel-i Bakır
Cafer Kazım Musa Rıza'ya zikir
Taki Naki Askeri Mehdi'ye üküür
brahim'in dest-i demanı Haydar*

*

*Muhammed Mustafa hem Murteza'yı
Hatice Fatıma Hayr-ü Nisa'yı
ah Hasan Hüseyin Zeynel Aba'yı
Bakır Cafer Kazım Musa Rıza'yı*

*Taki Naki Askeri Mehdi Liva'yı
On Dört Masum-u Pak Pir-i sefayı
Sev bunları eyle hem ilticayı
Dilersen **Hürremi** derde devayı*

Zakir: (Sazın üzerine hafif e ilir)

“Diyelim Allah Allah!” der.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Telimiz gül, dilimiz bülbül ola!
Nefeslerimiz Kırklar Meydanı'nda söylenen
nefeslere kaydola!*

***Hizmetlerimiz kabul, muratlarımız hâsıl ola!
Alnımız ak, gönlümüz pak ola!***

***Hak Muhammed Ali a kına uyarılan çera ın
aydınlı ı daim ola!***

***Hak erenler, cümlemizi ilmin ı ı ından ayır-
maya!***

***Dil bizden, nefes Pimiz Hünkâr Hacı Bekta
Veli'den ola!***

Gerçek erenler demine Hü!”

Çera cı meydana niyaz eder, delili yerine koyup erkândaki yerini alır.

Böylece meydan açılmı olur ve meydan kurbanın getirilece i ekilde hazırlanır.

Kurban Hizmeti:

Kurban; “Dinin buyru unu veya bir ada ı yerine getirmek için kesilen hayvan” olarak tanımlanmaktadır.

Alevi-Bekta i inancında ise ‘kurban kesmek’ yerine ‘tı lamak’ kavramı kullanılır.

Bâtını anlamda ise asıl kurban; yola ikrar veren, nasip alan, musahip olan ve görgüden geçen canların, kendisini Yol’a adamasıdır.

Cemlerde canlı bir hayvanın tı lanması yerine sofraya serilip, lokma verilmesi veya kurban de erinin

dergâh, cemevi, vakıf, dernek ya da ihtiyaç sahiplerine ba 1 lanması ekinde de gerçekte tirilebilir.

Tı lanacak kurban meydana getirilmeden önce meydanın kirlenmemesi için bir bez serilir. Kurbanı kurbanın solunda durarak, sa ön aya ını kulak ve göz hizasına getirip, dara durur. (Kurbana tuz yalatılması, su verilmesi, boynuzlarına elma takılması vb. uygulamalar da yapılabilmektedir.)

Uygulama gelenekte bu ekinde yapılmakta iken, günümüz ko ullarında kentlerdeki cemevlerinde kurbanların gülbengleri önceden verilerek tı lanıp hazırlanmaktadır.

Dede/Baba/Ana, canlardan kurban sahipleri için rızalık ister. Canlar rızalık gösterdikten sonra kurban gülbengini verir.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Yedi kat yerde, yedi kat gökte, ar ta/kür te,
levhi kalemdede, onsekiz bin âlemde kendini her
nesneye nak eyleyen ve varlı ını Âdeme bah-
eyleyen Hak a kına, kurbanlar kabul murat-
lar hâsıl ola!
Cümle cem erenlerinin dildeki dilekleri gönül-
deki muratları verile!*

***Yola teslimi rıza olup, özünü kurban edenlerin
Hak erenler yardımcısı, gözcüsü, bekçisi ola!
Nur-u Nebi, kerem-i Ali Pirimiz Hünkâr Hacı
Bekta Veli!
Dil bizden nefes ah-ı ehid-i Kerbelâ'dan
ola! Gerçe e Hü!"***

Kurban meydanda serbestçe dola maya bırakılır.

Her iki durumda da, cemde zakirler tarafından üç kurban düvazı okunur.

*Akıl ermez Yaradan'ın sırrına
Muhammed Ali'ye indi bu kurban
Kurban olam kudretinin nuruna
Hasan Hüseyin'e indi bu kurban
mam'ı Zeynel'in destinde idim
Muhammed Bakır'ın dostunda idim
Cafer'i Sadık'ın postunda idim
Musa Kazım Rıza'ya indi bu kurban
Muhammed Taki'nin darında idim
Aliyye'l Naki'nin nurunda idim
Hasanü'l Askeri sırrında idim
Muhammed Mehdi'ye indi bu kurban
Aslı ah-ı Merdan Gürüh-u Naci
Hakikate ba lı bu yolun ucu
Senede bir kurban talibin borcu
Pir-i tarikata indi bu kurban*

*Tarikattan hakikate ereleler
Cennet-i alaya hüлле sereler
Muhammed Ali'nin yüzün göreler
Erenler a kına indi bu kurban*

***ah Hatayi'm** eder bilir mi her can
Kurbanın üstüne yürüdü erkân
Tırna ı tesbihtir kanı da mercan
Oniki mam'a indi bu kurban*

*

*Ali'm Hasan Hüseyin Zeynel-i Bakır
Cafer Kazım Musa Rıza'ya zikir
Taki Naki Askeri Mehdi'ye üküür
brahim'in dest-i demanı Haydar*

*

*Muhammed Mustafa hem Mürteza'yı
Hatice Fatima Hayr-ü Nisa'yı
ah Hasan Hüseyin Zeynel Aba'yı
Bakır Cafer Kazım Musa Rıza'yı*

*Taki Naki Askeri Mehdi Liva'yı
On Dört masum-u pak Pir-i sefayı
Sev bunları eyle hem ilticayı
Dilersen **Hürremi** derde devayı*

Zakir: (Sazın üzerine hafif e ilir)

“Diyelim Allah Allah!” der.

Dede/Baba/Ana:

*“Desturu Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hizmetlerimiz kabul, muratlarımız hâsıl ola!
Hak Muhammed Ali, katarından, didarından
ayırmaya!*

*Â ıkların, sadıkların, yanıkların, uyanıkların
hüsn-ü himmeti, ke fi kerameti ve safa nazar-
ları üzerimizde daim ola!*

*Kurbanlarımız Hak Muhammed Ali, Pirimiz
Hünkâr Hacı Bekta Veli katında kabul ola!
Dil bizden, nefes ah-ı ehidan, Hüseyini Ker-
bela’dan ola!*

Gerçe e Hü!”

Gözcü:

“Dâr çeken didar göre, erenler sefasına ere!”
der.

Dardaki ve edep-erkânlı canlar rahat otururlar.
Kurban meydana getirilmi se, tı lanmak üzere
kurbancıya teslim edilerek dı arıya çıkarılır.

Kurbancı:

*“Hak Muhammed Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı
Bekta Veli a kına, kurbanımız, kabul ve mak-
bul ola!”* diyerek kurbanı tı lar.

Tı lanan kurban, lokmacılar tarafından hazırlanıp
pi irilir, cem sonunda lokma olarak meydana geti-
rilir.

GÖRGÜ ERKÂNI

Gözcünün **“Marifete Hü!”** demesiyle birlikte; hizmet sahibi manevi anlamda ölmeden önce ölmeyi, kul hakkından yunup arınmayı, aklanıp paklanmayı simgeleyen temiz bir çar afı², katlanmı bir e-kilde koltu una alarak meydana gelir, dara durur.

Hizmet sahibi:

“Destur-u Pir...”

“Cem erenlerinin huzurunda yunacak, arınacak, görgüden geçecek canlar için serilecek bu post, hakikat meydanı ola!

Cem birli ine, sohbet sırlı una, u ur açıklı ına Allah Eyvallah, Hü!”

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

Hak erenler katında hizmetler kabul, muratlar hâsıl ola!

Meydana gelecek canların postu kadim ve daim ola!

² Cemde, meydana serilen arınmayı ve ölmeden evvel ölmeyi simgeleyen; bazı yörelerde seccade, çar af, dö ek de denilen post kastedilmektedir. Bazı yörelerde kefeni temsil eden bir beyaz çar af da pençeden veya tarikten gecen canların üstüne örtülür.

***Hak Muhammed Ali, Hünkâr Hacı Bekta
Veli Dergâhı'ndan bizleri ayırmaya!
Nefes Pir'den ola. Gerçe e Hü!"***

Dede/Baba/Ana'nın gülbenginden sonra hizmet sa-
hibi çar afı meydana serer, dört kö esine;

"Hak Muhammed Ya Ali!"

"Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!"

Dedikten sonra postun ortasına;

"Gerçek erenler demine Hü!"

Diyerek niyaz eder ve yerine geçer.

Rehber; görülecek (görgüden geçecek) canları,
"Cümle cem erenlerinin a k-ı niyazı!" diye e i e
niyaz ettirerek meydana getirir.

Meydana gelerek, görgüden geçecek canlar; ba
açık, yalın ayak, takı ve süs e yalarını çıkarmı
olarak, (Bu durum dünya varlı ından arınmayı
simgeler) Rehber ya da e leri tarafından bellerine
iki sefer dolandırıp, üçüncüde ***"Hak Muhammed
ya Ali!"*** deyip, üç dü üm atarak ba lanan kemer-
best ile meydana gelir, dara dururlar.

Rehber:

"Desturu Pir..."

***Eli erde yüzü yerde,
Özü darı Mansur'da***

*Hak Muhammed Ali yolunda
Hünkâr Hacı Bekta divanında
Erenler meydanında
Ba açık yalın ayak
Görgüden geçmek üzere gelen canlar;
Nesimi gibi yüzülmeye,
Mansur gibi asılmaya
Fazlı gibi borçtan halas olmak dilerler
Himmeti Pir” niyaz eylerler.*

A a ıdaki tercümanı görgüden geçecek canlar bir a ızdan okur. Bunun mümkün olmadığı durumlarda rehber tarafından okunur.

*Can-ı dilden bel ba ladım evliya erkânına,
Hamdülillah yine durdum pirimin divanına*

*Bi cümle kusurlarımı elime alıp geldim
Sı ındım erenlerin lütfuna ihsanına*

*Rah-ı zulmetten çıkıp do ru yola bastım kadem
Mür idim oldu Muhammed rehberimdir Mürteza*

*Yolumuz Hak yoludur gayrilerden el yudum
Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta ems-i Burc-u Evliya.*

*Elimiz erde, yüzümüz yerde,
Özümüz Dar-ı Mansur’da
Hak Muhammed Ali yolunda
Erenler meydanı Pir divanındayız.*

*Bizlerden a rınmı incinmi canlar var ise dile
gelsin, bile gelsin, özrümüzü meydana sersin,
hakkını talep eylesin.
Allah Eyvallah.*

Dede/baba/ana:

“Erenler, canlar!

*Duydunuz, i ittiniz. Hepiniz dilli ba lısunuz.
Görgüden geçmek üzere meydana gelen bu
canların ellerinden, dillerinden, bellerinden ve
her bir hallerinden ho nut ve razı mısınız?”*

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/baba/ana:

“Ho nut ve razı mısınız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/baba/ana:

“Ho nut ve razı mısınız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/baba/ana:

“Duydu unuz, bildi iniz ya da tanık oldu unuz bir kusurları varsa, dile gelin bile gelin hakkınızı talep eyleyin.

A ık’a ni an, davaya bürhan isterler, davanız yoksa, rızalıınıza ni an gösterin” der ve canlar önlerine niyaz vererek ni an gösterirler.

Görgü ceminde ikrarlı olmayan canlar bulunamazlar. Görgü erkânında yapılan sorgulamada, bütün canlar inanarak canı gönülden ya rızalıklarını ya da varsa ikâyetlerini ve isteklerini dile getirmek gibi bir sorumluluklarının oldu unu bilirler. Görgüden geçecek olan canların herhangi bir olumsuzlu unu bilip de söylemeyen Hak katında suçlu sayılacalarını da bilir.

Dede/baba/ana:

“Canlar sizleri hazırdaki cem erenlerinden sorduk. Her bir halinizden ho nutluk ve rızalık getirdiler. Hak cümlesinden razı ola. Sizler de rızalık veren cem erenlerinden ho nut ve razı mısınız?”

Canlar: (dardakiler)

“Razıyız!”

Dede/baba/ana:

“Ho nut ve razı mısınız?”

Dardakiler:

“Razıyız!”

Dede/baba/ana:

“Ho nut ve razı mısınız?”

Dardakiler:

“Razıyız!” diyerek rızalık verirler.

Dede/baba/ana:

*“Bugün burada olmayıp ba ka bir zaman ve
ba ka bir yerde sizlerden hak talep eden olur-
sa onun da hakkına Hak deyip haktan kaçma-
yacaınıza Allah Eyvallah mı?”*

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/baba/ana:

*Döktü ünüzü doldurmaya,
A lattıınızı güldürmeye,
Küstürdü ünüzle barı maya,
Yıktıınızı kaldırmaya,
Allah Eyvallah mı?*

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/baba/ana:

*Elinize, Dilinize, Belinize sahip olaca nıza;
A nıza, i inize, e inize sadık kalaca nıza;
Size yapılmasını istemedi inizi ba kasına yap-
mayaca nıza;
Hakkınıza razı olup herkesin hakkını kendi
hakkınız gibi görüp gözetece inize;
Allah Eyvallah mı?*

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/baba/ana:

*“Meydana koydu unuz erenlerin, gizledi iniz
sizin. Ne dersiniz?”*

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/baba/ana:

*“Canı bedeninizle, verdi iniz ikrar üzere niya-
za varınız” der.*

Canlar ba yere de ecek ekilde niyaza varınca,

Dede/Baba/Ana:

*“Durdu unuz Mansur darı,
Gördü ünüz Hak didarı,
A ız talip, dil mür it,
Ne gördünüz? Ne i ittiniz?
Ba kaldırıp dile gelin.”*

Niyazda olan canlar do rulur:

“Hak gördük, Hak i ittik; Hakk’a geldik.” derler.

Dede/Baba/Ana:

“Hak gören gözler a rı, acı görmesin.

Hak erenler dinlemek, anlamak nasip eylesin.

*krarla yürüdü ünüz yola sadık kaldı nınıza ve
kalaca nınıza;*

Allah Eyvallah mı?”

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/Baba/Ana:

“Allah Eyvallah mı?”

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/Baba/Ana:

“Allah Eyvallah mı?”

Dardakiler:

“Allah Eyvallah!”

Dede/Baba/Ana:

*“Allah Eyvallah diyen canları Hak erenler
katarından didarından ayırmaya.”* der.

Pençe-i Âl-i Aba’dan/Tarik’ten geçmek üzere canlar, Dede/Baba/Ana’nın önünde, elleri açık niyaza

varıp, ba parmaklarından birbirlerine ba lanırlar. Dede/Baba/Ana bir eliyle ba taki canın ba parma-ndan tutar. (El ele, el Hakk'a olunur.)

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah... Allah...”

Hü! Allah... Hü! Eyvallah...

Secde haktır âdeme

Seyrangahız âleme

El ele el Hakk'a dedik

Geldik bu deme.” derken di er eliyle Dede/Baba/Ana Pençe'yi/Tarik'i niyazdaki canların sırtına koyar:

“Hal erenler halidir,

Yol erenler yoludur,

Gafil olmayın canlar,

nen ustaz elidir.

El bizden, pençe;

Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli'den ola!

Hak Muhammed Ya Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı

Bekta Veli!” diyerek, canlara üç kez pençe/ tarik çalar.

Pençe-i Âl-i Aba'dan/Tarik'ten geçen canlar tekrar dara dururlar.

Rehber ya da Dede/Baba/Ana:

Ta elest bezminde hakkın verdi i cümle kula

Kavl-i ikrâr ahd-i misak üzre gitmektir yola

*Al-i evladı Ali'den eyleyip tecdidi ahd
Ehl-i Naci'den olan, her maksuda vuslat bula
Mustafa ve Murtaza evladını candan sevip
Hünkâr'ın yolunu süren ehli tarike a k ola.*

*Gönül birli iyle, görgüden geçen canların görgü-
lerinin kabulüne diyelim;*

“Allah Allah!”

Dede/Baba/Ana:

“Sizi sizden aldık, size teslim ettik.”

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

*Hak erenler, niyaza varan canları Ehlibeyt
katarından, didarından ayırmaya!*

*Yüzü yerde, özü darda, ikrar veren, hizmet gö-
ren canların, dilde dilekleri, gönülde murat-
ları verile!*

*Verdikleri ikrarda, berkarar olalar,
Görünür, görünmez kazalar, belalar uzak ola,
Hak Muhammed Ali'nin himmetleri üzerimiz-
de hazır ve nazır ola!*

*Dil bizden, nefes Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta
Veli'den ola!*

Gerçe e Hü!

Görgüden geçen canlar, tekrar niyaz edip, yerleri-
ne geçerler. Hizmet sahibi tarafından post/çar af

katlanarak toplanır, “*Sırrı sır etmek*” anlamında varsa oca a yoksa Dede/Baba/Ana’nın postunun altına üç kez “*Nur ola, sır ola!*” diyerek hafifçe silkelendir.³ Daha sonra hizmet sahibi postu koltunun altına alarak dara durur.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hizmetler kabul muratlar hasıl ola.
Edilen hizmetten bedenlere sa lık dola.
Hizmet pirinin hüsnü himmeti üzerinizde
daim ola. Gerçe e Hü!” der.

Hizmet sahibi dı arıya çıkar, ayak de medik bir yere postu/çar afı çırpar, dürüp yerine koyar.

Gözcü:

“Dâr çeken didar göre, erenler sefaya ere!” der.

Canlar rahat oturur. Duruma göre “**E ik-be ik yoklaması**”⁴ yapılır ya da “**seyran**” denilen 10–15 dakikalık ara verilir. Aradan sonra canlar meydan-daki yerlerini alırlar. Oturdukları yere gelip dara dururlar, biliyorsa canlardan bir tanesi, bilmiyorsa gözcü, a a ıdaki tercümanı okur:

³**Silkelemek;** Cemde özünü meydana koyan canların, sırrının sır edilmesi anlamındadır.

⁴**E ik-Be ik Yoklaması;** ihtiyacı olanların ihtiyaçlarını giderebilmesi için verilen aradır.

Gözcü:

*“Uzak gittik yakın geldik,
Cümle kusuru özümüzde bildik
Kem bizden kerem erenlerden
Eksik bizden tamam erenlerden
Hakk’a eyvallah dedik
Erenlerin darına durduk;
Allah Eyvallah!”*

Dede/Baba/Ana:

“Ne gördünüz, nerden gelirsiniz erenler ?”

Dardaki canlar:

“Hak gördük Hakk’tan geliriz erenler.”

Dede/Baba/Ana:

*“Hak gören gözler yad olmaya,
Darınız dar, gördü ünüz didar ola!”
“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Seyranlarınız sefa ola!
Hak sefanızı daim eyleye!
Üçlerin, Be lerin, Yedilerin, On ki Sadr-ı
Velayet, On Dört Masum-u Pak, On Yedi
Kemberbest’in, Kırklar’ın a kına
Erenlerin, evliyaların, â ıkların ve sadıkların
a kına,
Dilde dilekler gönülde muratlar verile!
Gerçeklerin demine Hü!”*

E er seyran esnasında deyi düvaz okunup semah edildi ise hizmet sahiplerine gülbengi verilir.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Semahlar saf ola,
Semahlar Kırklar Semahı ola,
A ıkların sadıkların yanıkların uyanıkların
himmeti üzerinizde ola,
Diliniz bülbül, gönlünüz gevher ola,
Hak Muhammed Ali Pirimiz Hünkâr Hacı
Bekta Veli kabul eyleye,
Gerçe e Hü!”

Darda duran canlar niyaz edip, yerlerine otururlar. Alevi-Bekta i-Kızılba yolunda tüm süreklere cem içerisinde dolu/dem alınmakta iken, bazı yörelerimizde zaman içerisinde dem hizmeti kaldırılmış , kimi yörelerimiz ve süreklereğimizde ise aynen yürütülmektedir. Dem/Dolu hizmetinin ne e-kilde yürütülece i erkânın sonunda yer almaktadır. Dem/Dolu hizmeti, Miraçlama öncesinde yapılır. Dem/Dolu hizmeti olmayan cemlerde do rudan Miraçlamaya geçilir.

Miraçlama⁵

*Mirâç okudu Cebrail
Muhammed Mustafa mâhi
Hak emrine oldu kail
Eyledi hem azm-i râhi*

*Gâîbden yandı bir çırak
Çünkü yakın oldu irak
Cebrail getirdi Burak
Bindi ol Habib-ullâh'î*

*Burak kadem bastı ar e
Eri ti fevk ile fer e
Hak kâdirdir cümle i e
Eyledi bu gez-nigâhî*

*Bir nidâ eri ti Hâk'tan
Yâ Muhammed in Burak'tan
Göz kama ır erer-nâk'tan
Müminlerin Kiblegâhî*

*Yolda ı rast geldi bir ir
Yâ nedir bu i e tedbir
Hâtemini a zına vir
Sundu iki cihân âh'î*

⁵Farklı miraçlamalar; “*Geldi Cebrail ça ırdı* Ya da *Hak Muhammed Mustafa'ya*” eklinde ba layan miraçlamalardan birisi okunabilir.

Çıktı sidr-el Müntehayâ
Eri ti il-a nihayâ
Kavu tu sırr'ı Hüda'yâ
Seyretti Cemâlullah'î

Onda gördü bir nev-civân
Yüzü ems-i mâh-i tâbân
Cemâline oldu hayrân
Nazar kıldı âl-Allah-î

Sordu doksan bin kelâmı
Hak ile nîk-nâmı
Bir dem eyledi ârâmı
Bu ne sırdır yâ lâhi

Gâîbden geldi ye il el
Verdi sî-pâre engûr asel
O demde gördü bir mahfel
Selman'ın ey'en Lillâhî

Ayaküstü kalktı server
Oldu gönlü gözü enver
Sır ile oldu münevver
Dedi bu Hikmet lâh'î

Oldu mirâcın mübârek
Hak kıldı Kur'ân tebârek
anına Levlâk-e Levlâk
Padi âhlar padi âhî

“Ayaküstü kalktı server” denince canlar hep birlikte aya a kalkarlar.

*Vardı kırkların cemine
Oturdu Hak makamına
Hü! dedi gerçek demine
Dem be dem Resûlullâh'î*

*Buyurdu ol nur-u vahit
Sîze arma an bu tevhit
Cümlesi de oldu sâcîd
Zikretti Kelâmullâh'î*

*Kırklar bir dolu içtiler
Can ile ba tan geçtiler
Cezbe-i A k'a dü tüler
Ettiler kırklar semahı*

*Gözleri kurretü'l ayn
Ali bîn Hasan Hüseyin
mâm Zeyne'l Âbidîn
Gürûh-u nâcî güvahî*

*mâm Bâkır mâm Ca'fer
Kâzım Mûsa Rızâ server
ah Takî ba Nakî Asker
Muhammed Mehdî penâh'î*

“Oturdu Hak makamına” dizesi okunurken canlar edep-erkân otururlar.

“Hü! dedi gerçek demine” derken herkes meydana e ilir, niyaz olur ve do rulur, aynı anda: **“Hü!”** derler.

“Cümlesi de oldu sâcîd” dizesi okunurken semahçılar hızlı çark ekinde semaha kalkarlar.

*Atâ-bah eyle lûtfundan
Dûr eyleme rahmetinden
Mahrûm koyma efkatinden
Gedâ Feyzi⁶ pür-günâh'î*

Semah dönüldükten sonra, semahçılar saf olurlar. Â ıklar ba larını hafif e er ve “*Hü! A k-ı muhabbetle, sıdk-ı sevdıyla diyelim Allah Allah!*” derler.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Semahlar saf ola,
Semahlarımız Kırklar Semahı ola!
Rehberimiz ilmin ı ı ı, yardımcımız Hak ola!
Dil bizden nefes; Hünkâr Hacı Bekta Veli'den
ola. Gerçe e Hü!”*

Dede/Baba/Ana'nın gülbenginden sonra, semahlar üçe tamamlanır.⁷

Semah

*Bismi ah Allah Allah
Hü Allah Hü Eyvallah
Secde Hak'tır Âdem'e
Seyrangahız Âlem'e*

⁶ **Feyzi:** Feyzullah Çelebi (1811–1878)

⁷ Semahlar yörelere göre farklı olabilir.

*El ele el Hakk'a dedik
Geldik bu deme*

*Kurbanlar tı lanıp gülbeng çekildi
Gaflet uykusundan uyana geldim
Dört kapı sanca ı anda dikildi
Üryan büryan olup meydana geldim*

*Evvel e i ine koydum ba ımı
çeri aldılar döktüm ya ımı
Erenler yolunda gör sava ımı
Can ba feda edip kurbana geldim*

*Ol demde uyandı batın çera ı
Rehberim boynuma bend etti ba ı
Üç adım ileri attım aya ı
Koç kurban dediler inana geldim*

*Dört kapı selamın verip aldılar
Pir'in huzuruna çekip geldiler
El ele el Hakk'a olsun dediler
Henüz masum olup cihana geldim*

*Pirim kula ıma eyledi telkin
ah-ı Velayet'e olmu uz yakın
Mezhebim Cafer-i Sadıkü'l metin
Allah dost Eyvallah peymanı geldim*

*Yüzüm yerde özüm darda durmu am
Muhammed Ali'ye ikrar vermi em
Sakahüm hamrini anda görmü em
çip kana kana mestane geldim*

*Yolumuz On ki mam'a çıkar
Mür id'im Muhammed Ahmed-i Muhtar
Rehber'im Ali'dir sahip Zülfikar
Kulundur **ahi**'ya divana geldim*

(Yeldirme- Çark-ı Pervaz)

*ah-ı Merdan huruç etti
Düldüle oldu süvari
Mazlumun carına yetti
Ali'm saldı Zülfikârı*

*Bir Hacı Bekta var idi
Ali misali er idi
Münkirler görmez kör idi
Yürüttü cansız duvarı*

***Muhittin** kaynadı ta tı
Gel beri gel Tanrı dostu
Bu idi sözümün kastı
Hak'tan ayrı bilme yâri*

Semahçılar saf olup dâra dururlar.

Zakir:

“Hü, diyelim Allah Allah!” derler.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

Semahlar saf, ola!

Çarkı pervaz turna misali dönülen semahlar

Kırklar Semahı ola!

Abuzer Gaffari ve Fatıma Anamızın himmeti

üzerimizde hazır ve nazır ola!

Semah eden kollar, dar çeken dizler, Hak di-

yen diller, a rı acı görmeye,

Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı

Bekta Veli. Gerçe e Hü!”

Semahların bitiminde semahçılar Gözcü ile birlikte meydana edep erkân otururlar. Tevhit okunur.

Tevhit

Hak bizi mahrum eyleme

Kurulsun ulu divanlar

Canımızı serimizi

Vermeye gelmi iz canlar

ah illallah illallah

llallah ah illallah

Ali mür it güzel ah

ahım eyvallah eyvallah

Cemalullah Feyzullah

Eyvallah ah eyvallah

NAKARAT

*Esti Muhabbet yelleri
Kokusu sarmı illeri
Cennet ba ının gülleri
Dermeye gelmi iz canlar*

*ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah*

NAKARAT

*Muhammed Ali Pirimiz
Kimseye çıkmaz sırrımız
Gönüllerdir yerimiz
Kalmaya gelmi iz canlar*

*ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah*

NAKARAT

Pir Sultan’ım El’aman
*ah’tan gele bize ferman
Güzel Pir’den derde derman
Almaya gelmi iz canlar*

*ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah*

NAKARAT

Zakir:

“Gönül birli iyle diyelim Allah Allah” ya da

“A kı muhabbetle sıdk-ı sevdayla diyelim Allah Allah” derler.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

“Tevhid-i ibadet, Hak ile muhabbet Hak katında halk gönülünde kabul ola!

Üçlerin, Be lerin, Yedilerin, On ki Sadr-ı Velayet, On Dört Masum-u Pak, On Yedi Kemerbest'in, Kırklar'ın a kına;

Erenlerin, evliyaların, â ıkların ve sadıkların a kına;

Dilde dilekler gönülde muratlar verile!

Gerçeklerin demine Hü!”

Semağçılar önce birbirleriyle niyazla ır, sonra da meydana niyaz edip yerlerine geçerler.

Mersiye

Her cemde mersiye okunmamakla birlikte, bazı yörelerimizde sakka hizmeti öncesinde bazı yörelerimizde ise sonrasında mersiyeler okunabilmektedir.

*Bakıp dört kö eyi seyran eyleyen
Yaraların bende mam Hüseyin
Hak için kendini kurban eyleyen
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Kalbimin aynası gönlümün yazı
El aman katardan ayırma bizi
Her demde ba verir gerçekler sözü
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Müminlerin bade sunar elinde
Ölsem gerek arzum kaldı yolunda
ehit dü tün Kerbela'nın çölünde
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Seni seven gülbengini çekiyor
A k ate i bu sinemi yakıyor
Daha kanın ılgıt ılgıt akıyor
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Hakikat evinde gizli sır olan
Cümle muhiplere destigir olan
Sensiz bu cihanı neylesin **Boran**
Yaraların bende mam Hüseyin*

Sakka Hizmeti

Sakka Suyu da ıtılması için Sakkacılar ellerinde birer kap su ve bardaklar ile meydana gelir, dara durarak “***Destur-u Pir. Hü!***” der ve tercümanlarını okurlar:

***Selam olsun mam Hasan ah Hüseyin’e
Ve mam Hasan ah Hüseyin’in evladına!***

***Lanet olsun mam Hasan, ah Hüseyin’i katledenlere
Ve katledenlerin izinden gidenlere!***

***Lütfuna muhtacız bize eyle ihsan ya Hüseyin!
Derdimize senden derman, derman eyle ya Hüseyin!***

***Gayriye muhtaç eyleme a ikânu el aman
Sen medet mürvet kıl bize her vakit her an ya Hüseyin!***

***Sad Hezaren lanet olsun ol sapıtmı güruha
Ki ehit kıldılar onlar seni canan ya Hüseyin!***

***smi Pak’ın hürmetine zikredeni koyma zulmette
Ver muradın gözü kan-ya a layanın ya Hüseyin!***

***zninle su getirdim a kına vermek için
A kınla içenlere kıl ab-ı hayat ya Hüseyin!***

Ya da bunun yerine;

***“Âdem Suretinde Olan Herkes, Âdem De ildir.”
“Adalet Her te, Hakk’ı Bilmek ve Gözetmektir.”***

**“Zalimin Zulmüne Kar ı Çıkmamak,
Mazluma Yapılacak En Büyü k hanettir.”**

**“Zalimle Birlikte Varlık çinde Ya amaktansa,
Zalimlere Kar ı Durarak Ölmek Yüceliktir.”**
diyen ah Hüseyin’e ve bu u urda canını feda eden, asılan, kesilen, derisi yüzülen tüm canlılara a k olsun!

O canlılar a kına bir su getirdim. Dertlere derman, içenlere ab-ı hayat olsun!

Sakkacı/Sakkacılar:

**“Bir yudum su veririm,
Kerbelâ’da ser verenler a kına!
ah-ı ehid-i Kerbelâ
ah Hüseyin a kına!”**

diyerek, Dede/Baba/Ana’dan itibaren bütün canlılara ya da üç cana birer yudum su içirirler. (Bardaklara pay edilerek de da ıtılabilir.) Sakkacılar meydana gelir, kendileri de birbirlerine birer yudum içirir, sonra dara dururlar.

“Su hayattır, bu suyu ah Hüseyin’e vermeyen Yezid’e ve izinden gidenlere lanet olsun.”

**“Kerbelâ’ da su içmeden can verenler a kına.
Gözüm ya ın sebil ettim ah Hüseyin a kına!”**
diyerek, üç cepheye canlıların üzerine su serper, tekrar dara gelir, **“Hü, nefes pirdedir.”** derler:

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hak Erenler cümle canları katar-ı Ehlibeytten
Güruh-u Naci'den ayırmaya!
Saki-i Kevser Aliyye'l Murtaza, hizmetlerimizi
Divan-ı Dergâhı'na kaydeyleye!
Bir yudum içenin, bir damlası üzerine dü enin
Hak Erenler, dilde dileklerini gönülde murat-
larını vere!
Hizmet sahiplerinin hizmeti kabul, muratları
hasıl ola!
Dil bizden nefes; ah-ı ehid-i Kerbelâ'dan
ola!
Gerçeklerin demine Hü!”

Lokma Hizmeti

Lokmacı/Sofracı, sofrayı alır, meydana gelir ve u tercümanı okur:

“Destur-u Pir...”
Evveli Hak diyelim, kadimi Hak diyelim.
Geldi Ali sofrası,
Hak versin, biz ziyelim!
Demine Hü diyelim!
Ol Hak ulu, sofrada dolu,
Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli,
Hak Muhammed ya Ali!”

Sofra meydana serilir, lokmalar gelir, bütün cem
erenleri adına birkaç cana lokma da ıtıldıktan
sonra,

Lokmacı:

*Erenler, canlar,
Göz nizam, el terazi
Da ittık bu niyazı
Her can hakkına oldu mu razı?*

Canlar:

“Razıyız” diye, rızalık verdikten sonra,

Lokmacı:

*“Lokmalarımızın kabulüne gönül birli iyle
diyelim, Allah Allah!” der.*

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Lokmalar kabul muratlar hasıl ola!
Pi irip yetireni, sofraya getireni,
Hak saklaya, Hızır bekleye!
Hak; sofrayı kucaktan, bereketi bucaktan,
Evladı ocaktan eksik eylemeye,
Lokmalar arta eksilmeye, ta a dökülmeye,
Lokma hakkına, Evliya keremine, cömertler
cemine, gerçek erenler demine Hü!”*

Sonra Dede/Baba/Ana, herhangi bir cana ah lokmasını verip; **“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”** der. Canlar, lokmalarını yemeye başlar. Bu arada lokmacılar canlardan nasip alma anlamına gelen;

***Sofra aldım destime,
Hakk'tan himmet isterim,
Cümle cem erenlerinden
Nasip kısmet isterim.***

Tercümanını okur, canlarda kendilerine verilen lokmalardan nasip/pay verirler. Bu paylardan ve hazırdaki lokmalardan cemi arzulayıp gelemeyenlere, hasta, yaşlı ve engelli olanlara, nasip gönderilir.

Lokmalar yendikten sonra;

Dede/Baba/Ana:

***“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hak kabul eyleye, Pir bereketini vere!
Arta eksilmeye ta a dökülmeye!
Bir yedik Hak Erenler bin vere!
Kazananların kadalara belalarına kalkan ola!
Dil bizden nefes Hünkâr'dan ola!
Gerçe e Hü!”***

Sofra toplandıktan sonra;

Gözcü:

“Marifete Hü!” der, meydana gelir, dara durur.

“Görülen görgülerin Hak katında kabulüne, gönül birli i ile diyelim Allah Allah!” der.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah”

Hizmetler kabul, muratlar hasıl ola!

*Görgüden geçen canlarımızın görgüleri kabul
ola!*

*Hak erenler cümlemizin gözcüsü, bekçisi ola,
Hanelerimize huzur dola!*

Güruh-u Naci katarından ayırmaya,

Üçlerin, Be lerin, Yedilerin a kına,

On ki Sadr-ı Velayet, On Dört Masum-u Pak,

On Yedi Kemberbest'in a kına,

Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli'nin a kına,

Dilde dilekler, gönülde muratlar verile.

Dil bizden, nefes Pir'den ola.

Gerçe e Hü!”

Süpürge Hizmeti

Cem mühürlenmeden/birlenmeden önce süpürge hizmeti tekrar yapılır, gülbengi verilir.

Çera Sırlama

Çera cı: (meydana gelir)

*“Batın oldu çera nur-u Ahmet,
Zahir oldu ems-i mah-i Muhammed,
Nur ola sır ola, nur ola sır ola, nur ola sır ola”*
diyerek ba ve i aret parmaklarıyla çera ı sırlar.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Cabir Ensar Pirimiz’in himmetleri üzerimizde
hazır ola!
Hizmet sahibinin hizmeti kabul, muradı hasıl
ola!
Hak Muhammed Ali a kına çera umuz sır ola,
gönüllere nur dola. Gerçe e Hü!”*

Gözcü:

“Marifete Hü!” Der. Hizmet sahipleri ile bir-
likte meydana gelir ve dara durur:

*“Hizmetlerimizin Hak katında kabulüne, gö-
nül birli i ile diyelim Allah Allah!”* der.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hizmetlerimiz kabul muratlarımız hâsıl ola!*

***Hazır-gayib, zahir-batın cem erenlerinin gül
cemallerine a k ola!***

***Eyledi imiz hizmetlerden bedenlerimize sa -
lık, hanelerimize dirlik dola!***

***Daha nice cemlerde, sa lıklı bedenlerle hiz -
metler yapmak bizlere nasip ola!***

***Hizmet Pirlerimizin himmetleri ve safa nazar -
ları üzerimizde hazır ve nazır ola!***

***Kadıncık Ana halda ımız, Bozathlı Hızır yolda -
ımız ola!***

***Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Gülbeng-i Pir
Hünkâr Hacı Bekta Veli. Gerçe e Hü!”***

Hizmet sahipleri tekrar meydana niyaz olur, dara durur. Dede/Baba/Ana; tecellâ-temenna gülbengini okur:

***“Özür-niyaz teslim-rıza, tecella-temenna, ka -
puları açık ola!***

***Niyaza inen ba lar, Hak diyen diller, dar çe -
ken dizler, cümle azayı cevahir bedenler, a rı
acı görmeye!***

***Dil bizden nefes; Pir'den ola!
Gerçe e Hü!”***

Hizmet sahipleri tekrar meydana niyaz eder yerle -
rine geçerler.

Görgü Erkânının Mühürlenmesi

Dede/Baba/Ana:

*Erenler canlar;
Görgüden geçen canlarımız için yürütülen hiz-
metleri tamamlamı oluyoruz.*

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

***Oturan, duran, pir ve civan, arife nazar,
Gerçe e Hü!***

***Sırrı sır edenin, i ine gücüne varanın, evine
varıp, kovsuz gybetsiz yastı a ba koyanın,
demine devranına Hü!***

Gözcü:

“Dar çeken didar göre, erenler sefasına ere!”

Görgü erkânı/muhabbeti/cemi mühürlemi /birlen-
mi olur.

Dem/Dolu Hizmeti

Cemin, genellikle ikrar/görgü/musahiplik ikrarı/dar erkânlarının tamamlanmasından sonra, saki ya da sakiler, cem canları ile cemal cemale oturur, hizmet sahipleri dolularını getirip dara dururlar.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

“Hizmetler kabul muratlar hâsıl ola!

Meydana gelen dolular Hak dolusu

Kırklar badesi ola!

Bereketiniz gâni, nasibiniz gür ola!

Dil bizden nefes Sultan-ı Evliya’dan ola!

Gerçe e Hü!” der.

Canlar doluları sakilere teslim eder, meydana niyaz edip yerlerine geçerler.

Sakiler destur aldıktan sonra önce kendileri birer katre dolu alır, sonra da Dede/Baba/Ana’dan balamak üzere canlara dolu sunar. İlk dolu, gülbenğinin verilmesinden sonra alınır.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

“Dolularımız dolu ola!

Yardımcımız Ali ola!

Dolularımız birlik beraberlik dolusu ola!

Gitti i yerler gam kasavet görmeye

***Nur ola sır ola
Destur doluya
Kerem-i evliya
Gerçe e Hü!”***

Sessizlik içerisinde ikinci ve üçüncü dolular paylaşılır, üçüncü doluyu sunarken saki elindeki dem kadehine bakıp:

“Destur-u Pir... ”

“Kadeh seni, bade seni

Verir miyim yade seni

Münkirin ne hakkı var ki

Zerre kadar tada seni!” diyerek canlara sunar.

Üçüncü doludan sonra dolu alan canlara ***“A k olsun!”*** denir. Dolu alan canlar da ***“A kın cemale olsun!”*** ya da ***“A kıımız cemale olsun!”*** diyerek cevap verirler.

Zakirlere destur verilir. Bir üçleme/deste ba larlar.

*Ey zahit araba eyle ihtiram
nsan ol terk eyle bu kıyl-u kali
Ehline helaldir na ehle haram
Biz içeriz bize yoktur vebali*

*Sevap almak için içeriz arap
çmezsek oluruz düçar-ı azap
Senin aklın ermez bu ba ka hesap
Meyhanede bulduk biz bu kemali*

*Kandil geceleri kandil oluruz
Kandilin içinde fitil oluruz
Hakkı göstermeye delil oluruz
Bakar kör olanlar görmez bu hali*

*Sen münkirsin sana haramdır bade
Bekle ki içesin öbür dünyada
Bahs açma **Harabi** bundan ziyade
Çünkü bilmez haram ile helali
**

*Bana sual sorma, cevap mü küldür
Her sırrı ben sana açamam hocam
Hakk'ın hazinesi darı de ildir
Cami avlusuna saçamam hocam*

*Kayd-i âhiretle dü mem mihnete
Ben burda memurum imdi hizmete
Hayvan otlatırken gidip cennete
Sana hülle donu biçemem hocam*

*Miracı anlatma e ek de ilem
Bildi in kadar da melek de ilem
Günahkâr insanım ördek de ilem
Bu a ır gövdeyle uçamam hocam*

*Halka korku verme velvele salıp
Dünya ve âhiret bu köhne kalıp
Ben softa de ilem cübbemi alıp
maret imaret göçemem hocam*

*Ölümden ürker mi tez ölen kimse
Çoktan mazhar oldum ben hak nefese
Bu demi sürerken ecel gelirse
imi bırakıp kaçamam hocam*

*arabı men etme, o de il hüner
A ıkım bâdesiz pek ba ım döner
Gönlümde muhabbet ate i söner
Özrüm var, sade su içemem hocam.*

*Nâr-ı cehennemi önüme serme,
Günahımı döküp kaygılar verme,
Kitapta yerini bana gösterme,
Ben pek o yazıyı seçemem hocam*

***Feylesof Rıza**'yım dinsiz anlama
Dini ben ö rettim kendi babama
Her ipte oynadım cambazım amma
Sırat köprüsünü geçemem hocam*

*

*Evvelden bade-i a k ile mestiz
Yerimiz meyhane, mescit gerekmez
Saki-i kevserden kandık elestiz
Kuran-ı natık var sâmit gerekmez*

*Cennet irfan imi remzini bildik
Ba-i bismillah' tan dersimiz aldık
Cemâl-i dilberi a ikâr gördük
Cennetteki huri gılman gerekmez*

*Gelmi iz cânânın asitanına
Sıtk ile sarıldık dost demanına
Canla ba koymu uz a k meydanına
Hayvan kesmek gibi kurban gerekmez*

*Bize lâzım de il müftü fetvası
Ehl-i a k olanın var â inası
Ademi hor görüp olmayız asi
Secdeden ar eden eytan gerekmez*

*Biliriz mevlayı vicdanımızda
Allah a ikârdır seyranımızda
Ku dili okunur irfanımızda
Arabî Farisî lisan gerekmez*

*Yürekte gizlidir bizim derdimiz
Taklide ba lanmaz hiçbir ferdimiz
Nefsimiz iledir daim harbimiz
Cahil-i nadanla kavga gerekmez*

***breti** nâdanla etme ülfeti
Dost kapısın bekle, eyle hizmeti
Anlamak istersen ilm-i hikmeti
A ktan ba ka din ve iman gerekmez*

Dede/Baba/Ana; söylenen deyi lerden yola çıkarak bir muhabbet kapısı açar. Bitiminde bir dolu daha da ıtılır. Dem birlemesinden önce de hizmet sahipleri (ikrar veren/görgüden geçen/dar hizmetinde

bulunan canlar) dârdan indirme erkânı yürütülmü göçmü lerini anarak onlar için dolu alırlar. (krara ba lı olmayan/görgüden geçmemi /Hakk'a yürüdükten sonra dardan indirme erkânı yapılmamı ki- iler için dolu alınmaz, isim anılmaz.) Bu dolu alındıktan sonra, zakirlere destur verilir ve zakirler deme ili kin bir güzelleme deyi ini söylerler.

*Güzel ahtan bize bir dolu geldi
Bir sen iç saki'ya bir de ceme ver
Hünkâr Hacı Bekta Veli'den geldi
Bir sen iç sakiya bir de ceme ver
(Bir sen iç sevdi im birde bana ver)*

*Payım gelir erenlerin payından
Muhammed neslinden Ali soyundan
Kırkların ezdi i engür suyundan
Bir sen iç sakiya bir de ceme ver
(Bir sen iç sevdi im birde bana ver)*

*Beline ku anmı nurdan bir kemer
çmi em doluyu yüre im yanar
Herkes sevdi inden bir dolu umar
Bir sen iç sakiya birde ceme ver.
(Bir sen iç sevdi im birde bana ver)*

*Herkes sakisini tanır sesinden
Pirimin nefesi beni has eden
Selman'ın ke külin doldur bu sudan
Bir sen iç sakiya bir de ceme ver
(Bir sen iç sevdi im birde bana ver)*

*Senin a ıkların kaynayıp co tu
Kaynayıp co anlar serinden geçti
Sefil Kul Hüseyin'im bir dolu içti
Bir sen iç sakiya birde ceme ver
(Bir sen iç sevdi im birde bana ver)*

Bu dem güzellemesinden sonra; arzu eden canlara son birer dolu verilip, a a ıdaki gülbengle dem birlenir.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
“Dem dem-i Hayder,
ahbaz-ı Kalender
Nur ola sır ola,
Dertlere derman ola,
çenler ifa bula,
Elde bulunan dolular demin birli ine,
Muhabbetin daimli ine, alınmı ola!
Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı
Bekta Veli'nin demi devranı yolu erkânı yü-
rüye,
Dil bizden nefes Pir'den ola,
Gerçe e Hü!”*

Bu gülbengten sonra saki/sakiler ellerine birer dolu alıp dara dururlar, rızalık tercümanını okurlar.

Saki:

*“Destur-u Pir...”
Sakiyi sak Selman-ı Pak
Ahmet-i Muhtar Haydar-ı Kerrar
Artık aldık eksik verdik
Eksik aldık artık verdik
Cümle kusuru özümüzde bildik
Kem bizden kerem erenlerden
Eksik bizden tamam erenlerden
Medet mürvet kapısındayız
Allah Eyvallah!*

Dede/Baba/Ana: (Canlara hitaben)

*“Erenler, Canlar,
Sakiler özlerini dara çekip sizden rızalık ister-
ler, Saki canlardan ho nut ve razı mısınız?”*
diye üç kez sorar.

Canlar her sorunun ardından *“Allah Eyvallah!”*
di-yerek rızalık gösterirler.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hizmetler kabul muratlar hâsil ola,
Dolu sunan eller dar çeken dizler
Hak diyen diller a rı acı görmeye*

*Kızıl Deli, Ak Yazılı, Sarı Saltık sultanların ve
cümle erenlerin hüsn-ü himmeti ve safa na-
zarları üzerinizde hazır ve nazır ola!*

*Sakiyi Kevser Aliyye'l Murtaza katarından, di-
darında ayırmaya!*

*Dil bizden, nefes Sultan-ı Evliya'dan ola,
Gerçe e Hü!*

Bu gülbengin sonunda sakiler ellerindeki doluyu alır, dolu tası, kadeh ve lokma tabaklarını kaldırır- lar. Sunulan demi herkes almak zorunda de ildir. Kadehi alır, duda nı de dirip iade edilebilir. Cemlerde hiç bir ekilde kendini kaybedecek dere- cede dem verilmez ve alınmaz. Demin payla tırıl- masının sorumlusu saki/sakilerdir.

Hizmetin tamamlanmasının ardından Miraçlamaya geçilir.

...

Cemde On ki Hizmet Sahiplerinin Görevleri

Dede: Sercem de denilir, cemi yönetir.

Rehber: Görgüsü yapılanlara ve ceme katılanlara yardımcı olur.

Gözcü: Cemde düzeni ve sükûneti sağlar.

Çera cı-Delilci: Çera ın yakılması, meydanın aydınlatılması ile görevlidir.

Zakir-Â ıklar: Deyi /Düvaz/Miraçlama söyler, genellikle üç ki idir. Saz çalarlar.

Ferra : Çar/süpürge çalar, gerekirse rehberine yardım eder.

Sakka- briktar: Sakka ve el suyu dağıtır.

Sofracı-Kurbancı-Lokmacı: Kurban ve yemek i lerine bakar.

Pervane-Semahçı: Semah yapanlar.

Peyik-Haberci: Cemi kom ulara haber verir.

znikçi: Cemevinin temizli ine ve düzenine bakar.

Bekçi: Cemin ve ceme gelenlerin evlerinin güvenli ini sağlarlar, beklerler.

Yol Diliyle (Sözlük)

Abad: Mâmur, en.

Ab-ı hayat: Ebedî hayata sebep olan hayat suyu. Ölümsüzlük suyu. Bâtını anlamda: cemlerde da ıtılan, içilen Sakka suyu ve dem.

A yar: Nefsî duygular.

Ahd: Verilen söz, yemin.

Ahd-ı ikrar: Verilen söze ba lılık yemini.

Ahd-i misak: Kal-ü belâ'daki anla ma.

Arâm: Yerle me, karar kılma, e le me.

Ar : Gökyüzü. Yedinci ve en üst gök katı! Hakk'ın isim ve sıfatlarının ortaya çıkma, belirme yeri.

Asel: Bal.

Asitan: Büyük dergâh. Bâtını anlamda Hakikat Meydanı/Pir'in huzuru.

A k-ı niyaz: A kla ba lanma. Yol dilinde: selamlama.

Âta: Hakk'a yürümü olan can.

Avaz: Ses.

Azm-i râh: Yola gitmeye karar vermek.

Babagan süre i: Alevi-Bekta i-Kızılba inancı içerisinde, kendilerini Hacı Bekta Veli'nin yol evladı olarak tanımlayan sürektir.

Ba-i bismillah: Hallac-ı Mansur, her eyin özünün, tüm çizgilerin ana temelini, bulunamayan gizli tek nokta olduğunu savunur. O nokta ki: besmele'deki "b" harfinin altındaki noktadır. Ve o nokta için Hz. Ali: "b'nin altındaki noktayım" diye i aret buyurur.

Batın: ç, gizli.

Bend: Ba .

Bend Olmak: Ba lanmak.

Ber karar: Kararlı.

Bezm: Meclis.

Bile: Beraber.

Burak: Hz. Muhammed'in Miraç'a çıkarken bindi i at. Ruhu Hakk'a götüren a k.

Büryan: Pi mi , olgunla mı .

Çar: Çarıma.

Cemal: Yüz güzelliği, zahirî ve bâtinî güzellik. Hakk'ın lütuf, ihsan ve rıza sıfatlarının karışımı.

Cezbe: Vecd; Tanrısal bir duygunun etkisiyle kendinden geçme durumu.

Çelebi süre-i: Alevi-Bektaşi-Kızılbaş inancı içerisinde Hacı Bektaş Veli soyundan geldiğine inanılan Çelebilere bağlı süre-i.

Çera -ı ruhen: Aydınlatan çerağ.

Çırak/Çerağ: Yakılan kandil, çıra, mum ya da lamba.

Çün: Zira çünkü mademki.

Dal: A acın gövdesine ba lı kollarından her biri. *Bâtını anla-
mı:* nandı ı yola talip olan, do rudan ayrılmayan, yoldan
kopmayan

Dar: Cem'de; görgüden, sorgudan geçecek olan ya da dava-
lı/davacı olan canların sorgulanmak üzere meydanda belli bir
pozisyondaki duru u.(Fatıma Ana Darı, Fazlı Darı, Mansur
Darı, Nesimî Darı)

Dâr-ı Mansur: Dara acında asılarak katledilen Hallac-ı
Mansur'dan esinlenerek yaratılan bu kavrama göre Alevi-
Bekta i-Kızılba yoluna ikrar veren can, Mansur gibi yol
u runa ölümü göze almı demektir. Cem meydanında asılır
gibi ellerin yanda sallandırılması bu hali simgeler.

Dedegân Süre i: Alevi-Bekta i-Kızılba inancı içerisinde
ocaklara ba lı sürek.

Dem: Anadolu Alevi-Bekta i-Kızılba inancında alınan dolu,
bade, mey.

Deman/Damen: Etek.

Dest: El.

Destigir: Elden tutan, yardımcı, kurtarıcı.

Didar: nşan yüzü, çehre *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;*
Cem ve muhabbet erkânında didar görme/cemal cemale mu-
habbet etme/ lahi güzelli i seyretme.

Dört kapı: Alevilikte Yol' un, eriat-Tarikat-Marifet-Hakikat
a amaları.

Dûr: Uzak, durdurma, mani olma.

Düçar-ı Azap: Azaba u ramı , yakalanmı , çaresiz kalmı .

Düvaz: On ki mamların isimlerinin sırasıyla yer aldı ı
Alevi-Bekta i inancının yansıtıldı ı deyi ler.

Düldül: mam Ali'nin atının adı.

Dü künlük: *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında* yola ikrar
veren canın, yolun yasakladı ı suçlardan birini i lemesi du-
rumunda, Cem erenleri kararı ile yol dı na çıkarılması.

Edep-erkân olma: Cem esnasında hizmetler yürütülürken, canların oturu biçimini düzeltmesi için yapılan uyarı.

Ehl-i tarik: Yol ehli. Yola ba lı olan.

El ele el Hakk'a: Alevi-Bekta i-Kızılba yolunda, talip, rehber, pir ve mür idin gönül birli i ile Hakk'a ula masını ifade eder.

Elest bezmi: *Tasavvufta*; Elest meclisi. Tanrı'nın ruhları toplayarak “*Ben sizin Rabb'iniz de il miyim?*” diye sordu u ve kabul edenlerin “*belâ (evet)*”, etmeyenlerin “*lâ (hayır)*” yanı-tını verdi i an ve yer. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında*; Cem'de Yol'a verilen ikrar.

Engûr: Üzüm.

Enver: Çok parlak, çok güzel.

Erkân: Sürek, yol, kurallar.

Esfiya: Kemâlet, velayet ve ilim sahibi.

Eza: Eziyet, i kence.

Fahr-i dervi an: Dervi lerin ba ı, büyü ü/üstadı.

Fasık: Hakk yolundan çıkmı olan.

Fer : Yeryüzü.

Fevk: Üst, yukarı .

Firkat: Ayrılık. Dosttan, sevgiliden ayrılmak.

Gayb: Gizli olan. Görünmeyen. Belirsiz.

Gedâ: Fakir.

Görgü: *Alevi-Bekta i- Kızılba inancında* Yol'a ikrar veren canın yılda bir özünü dara çekerek canlarla rızala masıdır.

Gülbeng: Alevi-Bekta ilikte dua.

Gürûh-u Naci: Kurtarılmı topluluk (Ehlibeyt bendeleri).

Güvâh: ahit.

Hâbib-ullâh: Tanrı'nın sevgilisi (Hz. Muhammed)

Hâsıl: Husule gelen, ortaya çıkan.

Ha re-dek: Sonsuza dek.

Hat: Çizgi, Ferman, Buyruk.

Hâtem: Yüzük.

Hikmet: Bilinmez ey, felsefe, Hakk'a uygun dü en söz.

Himmet-i pirân: Pirlerin yardımı.

Hülle: Belden a a 1 ve belden yukarı olan iki parçadan ibâret olan elbise. Cennet elbisesi. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında*, krar-Görgü-Musahip ceminde; yola ikrar veren, görgüden geçen ve musahip olan canların, cemde özünü dara çekip canlardan rızalık alması, arınması/paklanması hali.

Hurûç: Meydana çıkma.

Hüsn-ü himmet: Gönülden, içten yapılan yardım.

krar: Saklamayarak açıkça söyleme, bildirme, benimseme, onama, kabul, tasdik. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında*; yolun kurallarına ba lı kalınaca ina dair verilen söz ve karar.

lânihâya: Varılabilecek en son yer, makam, mekân, huzur.

lm-i Hikmet: Sır, gaye, dü ünçe bilgisi, felsefe ilmi

Kaddi dal: Beli bükülen.

Kadem: Ayak.

Kadim: Sürekli, daima.

Kadim ikrar: Ezeli ikrar Elest-û Bezm'inde verilen söz.

Kaim: Sa lam, muhkem, sıkı.

Kân: Bir eyin kayna ı, membaı. Hazine.

Kanun-u evliya: Evliya kanunu, Yol kuralları.

Kavl-i ikrar: *Tasavvufta:* Elest-i bezm'inde ruhların tutmak ve unutmamak üzere verdi i söz. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* krar verip yola giren canın, yolun kurallarına ba lı kalaca ını, rızalıkla kabul etmesi ve söz vermesidir.

Ke f-i keramet: Keramet sahibi olan.

Ke kül: Dervi lerin ve dilencilerin kabı.

Kıyl-u kal: Dedikodu.

Kö e-i vahdet: Birlik makamı, birli e erme, Hakkı özünde bulma.

Kuran-ı Natık: Konu an/canlı Kuran, nshan-ı Kâmil (ah'ı Merdan Ali).

Kurban tı lamak: *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* "kurban kesmek" yerine kullanılan ifade. Büyük ve küçükba hayvanlar kurban olarak tı lanabildi i gibi kimi durumlarda horoz da Cebrail kurbanı olarak tı lanmaktadır.

Kurretü'l ayn: Göz nuru.

Kuvve-i Abdalan: Abdalların gücü, manevi nüfuzu.

Kürs: *Tasavvufta;* Gö ün yedinci katındaki Tanrı makamı. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* “ nshanı Kamil” olanların erdi i makam.

Kü ad-ı meydan: Cem'de meydanın açılması.

Leb: Dudak.

Levh-i kalem: *Bâtını anlamda*; olacakları önceden yazan kalem.

Levlak'e levlak: Tanrı'nın Hz. Muhammed'e, *Levlâk'e levlâk lema Halâktü-l eflâk* (Sen olmasaydın yeri gö ü yaratmazdım, var etmezdim) ekinde hitabı.

Liva: Sancak.

Mah: Ay.

Mahfel: Toplantı yeri, görü ülecek yer.

Mâh-i tabân: Parlak ay, parlayıcı.

Mail: Meyilli. Hevesli. stekli.

Maksut: Maksat.

Mat: Yenilmek, kaybetmek.

Mercan: Denizin dibinde a aç gibi geli en, denizden çıkarıldı ında ta la an renkli canlı nesnedir. *Muhabbet erkânında* nсан-ı kâmillerin kelimeleri/sözleri.

Mersiye: ah Hüseyin ve Kerbelâ ehitleri ile Yol uluları için yazılan/söylenen deyi , a tı.

Mihr: Güne .

Mihr-i kan: Güne gibi, güne in kayna ı.

Mirâç: Yukarıya çıkma, yükselme.

Miraçlama: Hz. Muhammed'in miraç yolculu unu ve dönü-ünde Kırklar Meclisine katılı mını anlatan nefes ve deyi ler.

Muhip: Seven, sevgi besleyen, a kla ba lanan.

Musahip: Bekta i-Kızılba inancında evli iki çiftin "yol karde i" olarak birbirlerine ba lanmaları.

Münevver: Aydınlatılmı , nurlandırılmı .

Münkir: nkâr eden

Münteha: Sona ermi , sonlanmı olan. Son, uç.

Mürvet: nsaniyet, iyilik sevme, cömertlik.

Mü kül: Engel, güçlük, zorluk *Yol dilinde*; halledilebilecek sorun.

Naci Güruh-u: Kurtarılmı topluluk (Ehlibeyt bendeleri).

Nev-civan: Taze, genç, delikanlı.

Nigâh: Bakı ,

Nik-nâm: Namı iyi olan, ünü iyi olan.

Niyaz: stek, dilek.

Nur-u Vahit: nsan, Tanrı, Evren. Hak, Muhammed, Ali
birli inin ı ı ı; Tanrının ı ı ı!

Penâh: Sı ınak; Sı ınılacak yer.

Peñçe-i Ali Aba: Muhammed, Ali, Fatıma, Hasan, Hüseyin (Ehlibeyt).

Peyman: *Alevilikte* söz (ikrar) veren/hizmet duası alan ki inin pir huzurunda darda durma hali.

Pir-i Horasan: Horasan Pir-i Hacı Bekta Veli.

Pür: Çok.

Râh: Yol.

Rehnüma: Yol gösteren. Kılavuz.

Sacid: Secde eden, alnını yere koyan.

Sad hezaren: Yüz bin defa.

Sadr-ı Velayet: Velilerin ba 1. Gönüllerin velisi.

Sakahüm hamri: Tasavvufta sakinin sundu u a k arabı.

Saki-i Kevser: Kevseri sunan(Ali).

Samid: Sessiz, cansız.

Serfiraz: Ba mını yukarı kaldıran, yükselten. Benzerlerinden üstün olan.

Sidret-ül Münteha: En son a ama, daha sonrası olmayan du-
rak. Miraç'ta Hz. Muhammed'in vardı ı son merhale.

Seyyid-i kevneyn: ki âlem Seyyidi (Muhammed).

Sib: Elma.

ad: Sevinçli, memnun, en, bahtiyar.

ah-ı Merdan: Mertlerin ahı, Ali.

ah-ı Velayet: Veliler ahı, Ali.

ek: üphe, Güman.

ems: Güne .

erer-nâk: Kıvılcım, kıvılcımlı. Gözün bakmaya tahammül edemeyece i yakıcı aydınlık, parlaklık. Ate saçan, kıvılcım saçan.

ey'en lillah: Allah için, Hak için bir ey isteme.

îr: Arslan (*Arapça*); Süt (*Farsça*).

Tarik: Yol.

Tebârek: Hak mübarek etsin, kutlu olsun anlamında dua.

Tecdid-i ahd: Ahdini/ikrarını yenilemek.

Tecella: Hakkın Âdem'de tecelli etmesi, görünmesi inancı.

Tecelli: Ortaya çıkma, görünme.

Telkin: Ö ü t verme, nasihat etme, kula a duyurulan söz.

Temenna: Hakk'tan istekte, dilekte bulunma.

Teslim-i rıza: Rızalıkla yola teslim olmak, ba lanmak.

Tevhit: Birlik, birleme, Bütün varlık âleminin Tanrı'da bir oldu una inanma.

Tevhid-i ibadet: Gönülleri birleyerek Hak için yapılan ibadet.

Turap: Toprak.

Uçmak: Cennet.

Ülfet: Konu mak, dostluk, arkadaşlık, cana yakın olma.

Üryan: Çıplak/ Dünya varlığına meyli olmayan, saflık, temizlik.

Velvele: Gereksiz telaş, gürültü, heyecan.

Vuslat: Erişmek, kavuşmak (*Tasavvuf*) Hakk'a ulaşmak.

Yezid ü Mervan: Yezid ile Mervan

Zahid: (*Zahiri*) dinin yasak ettiği şeylerden uzak kalan, buyruklarını yerine getiren.

Zahir: Aikâr, görünen, bilinen.

Zulmet: Karanlık.